

درآمدی بر حقوق بین المللی بشر دوستانه

قسمت سوم

۱۷- حمایت و حفاظت از پناهندگان و آوارگان در حقوق بین المللی بشر دوستانه

پناهندگان کسانی هستند که از مرز بین المللی عبور کرده اند و در معرض خطر هستند یا در موطن خود قربانی آزار و اذیت بوده اند از طرف دیگر آوارگان داخلی از مرز بین المللی عبور نکرده اند اما آنها نیز مجبور شده اند از خانه هایشان بگریزند. پناهندگان تحت حمایت حقوق پناهندگان اساسا کنوانسیون مربوط به وضعیت پناهندگان (۱۹۵۱) و کنوانسیون حاکم بر ابعاد خاص مشکلات پناهندگان در آفریقا (۱۹۶۹) و قوانین حقوق بشر و به خصوص اصل عدم بازگرداندن اجباری هستند.

آنها تحت قیومیت دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان هستند. به علاوه پناهندگان در کشوری که در درگیری گیری مسلحانه مشارکت دارد، حضور داشته باشند تحت حمایت حقوق بین المللی بشر دوستانه نیز هستند. پناهندگان علاوه بر حمایت عمومی ارائه شده توسط حقوق بین المللی بشر دوستانه به غیر نظامیان به موجب کنوانسیون چهارم ژنو و پروتکل اول الحاقی مورد حمایت ویژه قرار می گیرند. به عنوان مثال، ماده ۴۴ کنوانسیون چهارم ژنو تصریح می کند که قدرت های بازداشت کننده نباید با پناهندگانی که از حمایت هیچ دولتی برخوردار نیستند، مانند دشمن بیگانه رفتار کنند. ماده ۷۳ پروتکل اول الحاقی اضافه می کند که پناهندگان باید تحت هر شرایطی و بدون تمایز مورد حمایت قرار بگیرند. متأسفانه هیچ معاهده جهانی ای به منظور رسیدگی و توجه به وضعیت پناهندگان و حمایت از آوارگان داخلی وجود ندارد. کنوانسیون حمایت و کمک به آوارگان داخلی در آفریقا، کنوانسیون کامپالا که در دسامبر سال ۲۰۱۲ لازم الاجرا شد، اولین معاهده بین المللی است که به موضوع حمایت و کمک به آوارگان داخلی پرداخت.

آوارگان داخلی توسط قوانین مختلف از جمله قوانین داخلی حقوق بشر و اگر در کشوری که در درگیری مسلحانه مشارکت دارد، به اسارت گرفته شده باشند توسط حقوق بین المللی بشر دوستانه حمایت می شوند. اصول راهنمای سازمان ملل مربوط به آوارگی داخلی (۱۹۹۸) یک سند غیر الزام آور حائز اهمیت برای آوارگان داخلی است. این اصول حقوق بین الملل موجود را به نمایش می گذارد و به عنوان یک چارچوب بین المللی برای حمایت از آوارگان داخلی طی همه مراحل بی خانمانی از جمله بازگشت، اسکان

مجدد و استقرار مجدد به طور گسترده به رسمیت شناخته شده اند. در صورت رعایت قوانین حقوق بین المللی بشردوستانه در حمایت از غیر نظامیان می توان، مانع از بی خانمانی شوند. قوانینی که موارد ذیل را منع می کنند حائز اهمیت هستند:

- حملات مستقیم به غیرنظامیان و اهداف غیر نظامی یا حملات کور؛
- گرسنگی دادن به جمعیت غیر نظامی و تخریب اشیاء و اموال ضروری برای بقای آنها؛
- مجازات جمعی که ممکن است به شکل تخریب اقامتگاه ها باشد.

حقوق بین المللی بشردوستانه نیز به صراحت بیرون راندن غیرنظامیان را از محل زندگیشان منع می کند مگر این که امنیت آنها یا دلایل نظامی این طور ایجاب کند. همه تدابیر ممکن باید اندیشیده تا اطمینان حاصل شود که غیر نظامیان آواره، از سرپناه، بهداشت، سلامت، امنیت و تغذیه رضایت بخشی برخوردار باشند و اعضای یک خانواده از هم جدا نشوند. قوانینی که طرف های درگیری را ملزم به اجازه ورود محموله ها و کمک های امدادی کرده و آنها را در اختیار غیر نظامیان نیازمند قرار دهند نیز از آوارگان داخلی حمایت می کنند.

همه این قوانین در حقوق بین المللی بشر دوستانه عرفی به رسمیت شناخته شده اند، هم در درگیری های مسلحانه بین المللی و هم طی درگیری های مسلحانه غیر بین المللی موضوعیت دارند.

پناهنده کیست؟

ماده ۱ کنوانسیون مربوط به وضعیت پناهندگان که توسط پروتکل سال ۱۹۶۷ اصلاح شده «پناهنده» را به عنوان فردی تعریف می کند که «به دلیل ترس موجه از تحت تعقیب قرار گرفتن به دلایل نژادی، مذهبی، ملیتی، عضویت در گروه اجتماعی یا داشتن عقاید سیاسی خاص، خارج از وطن و کشور خود مستقر گردیده و قادر نباشد یا به دلیل چنین ترسی تمایلی به استفاده از حفاظت و حمایت آن کشور ندارد یا کسی که به دلیل ملیت نداشتن و خارج شدن از کشور محل سکونت همیشگی سابق و وطن خود، در نتیجه وقوع چنین اتفاقاتی یا از ترس، مایل بازگشت به آنجا نیست». کنوانسیون حاکم بر ابعاد خاص مشکلات پناهندگان در آفریقا (۱۹۶۹) و اعلامیه کارتاخنا (۱۹۸۴) در خصوص پناهندگان تعریف جامع تری را اتخاذ کرده اند: شامل کلیه افرادی می شود که از رویدادهایی که نظم عمومی را به شدت مختل و بر هم می زنند، مانند درگیری های مسلحانه و سایر شرایط خشونت آمیز، می گریزند.

آواره داخلی

اصول راهنمای سازمان ملل ر رابطه با آوارگی داخلی (۱۹۹۸)، آوارگان داخلی را اینگونه تعریف می کند: «افراد یا گروه هایی از افراد که مجبور یا ملزم به ترک خانه یا محل اقامت همیشگی شان به منظور اجتناب از اثرات درگیری های مسلحانه، شرایط خشونت آمیز فراگیر، نقض حقوق بشر یا بلایای طبیعی یا بلایای ساخته دست بشر هستند و کسانی که از مرز بین المللی کشور، مرز به رسمیت شناخته شده دولتی کشور، عبور نکرده اند».

مهاجران گرفتار در درگیریهای مسلحانه

هیچ تعریف پذیرفته شده ای از «مهاجر» در جامعه جهانی وجود ندارد و تصمیم به مهاجرت می تواند «داوطلبانه» یا «اجباری» باشد، اگرچه در مقایسه با گذشته این عناوین چندان دقیق و واضح نیستند. شروع ناگهانی اتفاقاتی مانند درگیری های مسلحانه یا بلایا ممکن است دلیل فوری اجبار مردم به ترک خانه های خود باشند. جستجوی فرصت های اقتصادی بهتر، تخریب آهسته و تدریجی محیط زیست، نادیده گرفتن روز افزون حقوق (به خصوص برای اقلیت ها) و در دسترس بودن شبکه های خانواده در مکان هایی با

ثبات تر، دقیقاً مشخص می کنند مهاجران به کجا و برای چه مدتی نقل مکان میکنند. اصطلاح «مهاجرت مختلط» در حال حاضر برای توصیف فرار پناهجویان، پناهندگان و افراد فاقد تابعیت ناشی از درگیری های مسلحانه به کار می رود که با مهاجران کار در هم آمیخته اند «مهاجرت مختلط» هم وضعیت و هم ترکیبی از عواملی را که باعث جا به جایی جمعیت می شوند، توصیف می کند. بسیاری از مهاجران، پناهنده محسوب نمی شوند و وقتی از مرز بین المللی عبور می کنند، طبق تعریف، آواره داخلی نیستند. صرف نظر از علت اولیه بی خانمانی یا مهاجرت، آسیب پذیری و نیازهای حمایتی این افراد و موارد نقض حقوق بشر را که آنها طی سفرشان با آن مواجه هستند از جمله قاچاق انسان نمی توان نادیده گرفت. هیچ معاهده بین المللی و جهانی ای که به شکل خاص به مسئله حمایت از همه مهاجران بپردازد، وجود ندارد؛ تنها می توان به منظور حمایت از مهاجران مفادی در قوانین مختلف از جمله قوانین داخلی، حقوق بشر و اگر مهاجران در کشوری باشند که در درگیری مسلحانه مشارکت دارد - حقوق بین المللی بشر دوستانه یافت. مهاجران در قلمروی کشوری درگیر در درگیری مسلحانه، غیر نظامی محسوب می شوند.

۱۸- اموال و اشیاء تحت حمایت ویژه حقوق بین المللی بشر دوستانه

به موجب مفاد کلی حقوق بین المللی بشر دوستانه اموال و اشیاء غیر نظامیان در برابر حملات مورد حمایت و حفاظت قرار می گیرند. بعضی از اشیاء نیز یا به دلیل اهمیت ویژه آنها در حمایت از قربانیان درگیری های مسلحانه جمعیت غیر نظامی یا به طور کلی بشریت یا به دلیل آسیب پذیری خاص آنها در مقابل تخریب و صدمات طی درگیری مسلحانه، به موجب حقوق بین المللی بشر دوستانه مورد حمایت خاص قرار می گیرند. چند نمونه عبارتند از:

۱. واحدهای پزشکی و تجهیزات حمل و نقل

اصطلاح واحدهای پزشکی به موسسات، نهادها و سایر واحدهای نظامی یا غیر نظامی، ثابت یا سیار، دائمی یا موقت اشاره دارد که برای مقاصد پزشکی ایجاد شده اند. این عبارت به عنوان مثال، شامل بیمارستان ها و سایر واحدهای مشابه، مراکز انتقال خون، مراکز و مؤسسات درمانی پیشگیری، انبارهای پزشکی و واحدهای پزشکی و فروشگاه های دارویی و واحدهایی از این قبیل را در بر می گیرد.

عبارت وسایل حمل و نقل پزشکی به هر وسیله حمل و نقل نظامی یا غیر نظامی، دائمی یا موقت اشاره دارد که منحصرأ به حمل و نقل پزشکی اختصاص دارد و تحت کنترل مرجع ذیصلاح یکی از طرف های درگیری است. این وسایل عبارتند از وسایل حمل و نقل زمینی، دریایی یا هوایی مانند آمبولانس، کشتی های بیمارستانی و هواپیماهای امداد.

حفاظت و حمایت از واحدهای پزشکی و تجهیزات حمل و نقل توسط حقوق بین المللی بشر دوستانه نوعی حفاظت فرعی و جنبی است تا اطمینان حاصل شود مجروحین و بیماران از مراقبت های پزشکی بهره مند می گردند. حمایت از واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل تحت حقوق بین المللی بشر دوستانه امری قدیمی است. در واقع می توان آن را در کنوانسیون سال ۱۸۶۴ ژنو یا مقررات لاهه سال های ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ یافت. این مسئله در کنوانسیون های اول و چهارم ژنو برای واحدهای پزشکی نظامی و وسایل حمل و نقل، بیمارستان های غیرنظامی و برخی از وسایل حمل و نقل پزشکی به تفصیل شرح داده شده است. در سال ۱۹۷۷، این حفاظت و حمایت از واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل در درگیری های مسلحانه غیر بین المللی گسترش یافت که به طور ضمنی از ماده سوم مشترک گرفته شده که خواستار این است که مجروحین و بیماران جمع آوری و از آنها مراقبت شود.

این مسئله در پروتکل دوم الحاقی نیز به صراحت بیان شده است. رفتار فعلی دولت این الزام و تعهد را ایجاد کرده که همه واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل چه غیر نظامی و چه نظامی مورد احترام و حمایت قرار بگیرند. این قاعده حقوق بین الملل عرفی، هم در مورد درگیری های مسلحانه بین المللی و هم در مورد درگیری های مسلحانه غیر بین المللی موضوعیت دارد.

الزام به احترام و حمایت از واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل منحصرأ جهت مقاصد پزشکی در همه شرایط اختصاص دارد:

- احترام یعنی واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل نباید مورد حمله قرار بگیرند و نباید بی جهت از فعالیت آنها ممانعت شود.

- حفاظت و حمایت یبه این معنی که باید به واحدهای پزشکی و تجهیزات و وسایل حمل و نقل پزشکی در انجام وظایفشان به شکلی جدی کمک شود و در مقابل حملات یا دخالت بیجای اشخاص ثالث از آنها حمایت شود. به ویژه واحدهای پزشکی باید حتی الامکان در مجاورت اهداف نظامی واقع نشوند. همچنین تحت هیچ شرایطی نباید برای حمایت از اهداف نظامی در مقابل حمله، از واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل استفاده شود.

چنانچه از واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل برای انجام کاری غیر از عمل بشر دوستانه که به ضرر دشمن است، استفاده شود آنها از حمایت خارج می شوند و ممکن است در معرض حملات قرار گیرند؛ اما قبل از حمله باید به آنها اخطار داده شود و در صورت امکان محدوده زمانی معقولی تعیین شود؛ حمله تنها در صورتی مجاز است، که به هشدار بی توجهی شده باشد. نمونه هایی از اقدامات مضر برای دشمن عبارتند از استفاده از واحدهای پزشکی برای پناه دادن به نظامیان سلامت برای انجام عملیات نظامی، انبار کردن تسلیحات یا مهمات یا به عنوان پست دیده بانی نظامی یا سپر در مقابل اقدام نظامی. حتی در این صورت مانند همه حملات به اهداف نظامی، مقررات مربوط به تناسب و اقدامات احتیاطی باید رعایت شوند این کار به نفع مجروحین و بیماران یا پرسنل پزشکی انجام می شود که ممکن است داخل واحد پزشکی یا وسیله حمل و نقلی باشند که اقدامات آسیب زننده به دشمن از آنها انجام می شود. در نهایت واحدهای پزشکی ق بکارگیری از نماد و آرم های متمایزی را دارند. لازم به ذکر است که واحدهای پزشکی و وسایل حمل و نقل چه آرم متمایزی را نمایش دهند چه ندهند باید به طور خاص و ویژه مورد احترام و حفاظت قرار بگیرند؛ اما استفاده از آرم، تشخیص هویت را تسهیل می کند.

۲. اموال فرهنگی

اموال فرهنگی به طور کلی به عنوان اشیاء غیر نظامی مورد حفاظت قرار می گیرند. علاوه بر این برای جلوگیری از هر گونه صدمه به اموال فرهنگی باید توجه ویژه ای صورت پذیرد، زیرا آنها جز با ارزشترین اهداف غیر نظامی هستند؛ اموال فرهنگی مورد نظر زمانی که به جنبه بسیار مهمی از میراث ملت ارتباط داشته باشند، نیاز به احتیاط بیشتری دارند.

عبارت «اموال فرهنگی به هر گونه اموال منقول یا غیرمنقول اشاره دارد که به مذهب، هنر، اهداف علمی، آموزشی، یا مقاصد خیریه یا به بناهای تاریخی اختصاص یافته است. اموالی که از اهمیت زیادی برای میراث فرهنگی هر ملت برخوردارند مانند بناهای معماری یا تاریخی، اماکن باستانی، آثار هنری، کتاب ها یا هر بنا و ساختمانی که حاوی اموال و دارایی های فرهنگی بوده که هدف اصلی و موثر این بناها و مراکز نگهداری مقدار متناهی از دارایی ها و اموال فرهنگی است - می توانند از آرم سپر آبی و سفید استفاده کنند و توسط آن شناخته شوند.

مبنای قانونی حمایت ویژه از اموال فرهنگی در مقررات ۱۹۰۷ لاهه، کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه در خصوص حمایت از اموال فرهنگی در جریان درگیری های مسلحانه و پروتکل های مربوطه و همچنین در پروتکل های الحاقی ۱۹۷۷ یافت می شود. الزام و تعهد به احترام و حمایت از اموال فرهنگی در حقوق عرفی حاکم بر درگیری های مسلحانه بین المللی و غیر بین المللی نیز مطرح شده است.

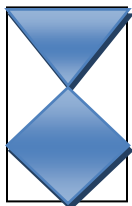
الزام و تعهد به احترام و حمایت از اموال فرهنگی

- احترام یعنی باید در عملیات نظامی برای جلوگیری از آسیب به اموال فرهنگی باید توجه ویژه ای به عمل آید، مگر این که آنها به اهداف نظامی تبدیل شده باشند؛
 - حمایت یعنی هر گونه مصادره یا تخریب یا آسیب عمدی به اموال فرهنگی ممنوع است. همچنین قدرت اشغالگر باید از صادرات غیر قانونی اموال فرهنگی از قلمروی اشغالی جلوگیری کرده و اموالی را که به شکل غیر قانونی صادر شده اند را به مراجع ذیربط قلمروی اشغالی بازگرداند.
- علاوه بر این الزامات و تعهدات بیشتری برای احترام و حمایت از اموالی که از اهمیت بالایی برای میراث فرهنگی هر ملت برخوردارند، وجود دارد.
- کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه به منظور حمایت از اموال فرهنگی در پی تقویت بیشتر حمایت از اموالی بود که برای میراث فرهنگی هر ملت از اهمیت بالایی برخوردارند و بدین منظور در وهله اول مشخص کردن این اموال را با سپر آبی و سفید ترغیب نمود.
 - این اموال نباید مورد حمله قرار گیرند، مگر این که ضرورت نظامی ایجاب کند. پروتکل دوم کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه تصریح می کند که منحصرأ و تا زمانی می توان به گزینه اچشم پوشی از ضرورت عینی نظامی استناد کرد که :
- (۱) اموال فرهنگی مورد نظر به واسطه عملکردش به هدف نظامی تبدیل شده باشد؛
 - (۲) هیچ جایگزین عملی و ممکن برای کسب مزیت و امتیاز نظامی مشابه حاصل از حمله به آن هدف وجود نداشته باشد. به علاوه پروتکل دوم ایجاب می کند که چنین ضرورتی در سلسله مراتب فرماندهی در نظر گرفته شود و در صورت حمله هر زمان شرایط اجازه دهد، هشدارهای مؤثر از پیش داده شوند. لازم به ذکر است که بند ۱ ماده ۵۳ از پروتکل اول الحاقی و ماده ۱۶ از پروتکل دوم الحاقی از این هم فراتر می روند، آنها در صورت وجود ضرورت عینی نظامی اجازه اعراض نمی دهند. این مواد فقط تعداد محدودی از اموال فرهنگی بسیار مهم را پوشش می دهند، یعنی اموالی که بخشی از میراث فرهنگی یا معنوی هر «ملت» به عبارت دیگر بشریت را تشکیل می دهند. لازم است اموال تحت پوشش پروتکل های الحاقی باید از چنان اهمیتی برخوردار باشند که توسط هر شخصی قابل تشخیص بوده و حتی نیازی به علامت گذاری نباشد.

* استفاده نظامی از این اموال فرهنگی که احتمال تخریب یا آسیب را به همراه دارد- ممنوع است، مگر این که ضرورت نظامی ایجاب نماید همچنین پروتکل دوم کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه تصریح می کند که در صورت استفاده از اموال فرهنگی برای مقاصدی که احتمال دارد آنها را در معرض تخریب یا آسیب قرار دهد منحصر و تا زمانی که که بین استفاده این چینی از اموال فرهنگی و کسب مزیت نظامی مشابه گزینه دیگری وجود نداشته باشد میتوان به گزینه اعراض از ضرورت عینی نظامی استناد نمود.

سرقت چپاول یا سوء استفاده از این اموال به هر شکل و هر گونه آسیب به آنها ممنوع است.

آرم سپر آبی و سفید برای نشان دادن حمایت از اموالی که از اهمیت زیادی برای میراث فرهنگی هر ملت برخوردارند.

۳. محیط زیست طبیعی

اصطلاح «محیط زیست طبیعی» به پویایی ترکیب یا ساختار زمین از جمله کلیه گیاهان و جانوران آن، لیتوسفر (سنگ کره)، هیدروسفر و جو (آب کره) و اتمسفر و فضای بیرونی اشاره دارد. این عبارت کلیه پوشش های گیاهی (گیاهان جنگل ها، و غیره) حیات وحش، میکروارگانیسم ها، خاک، سنگ ها، هوا، آب و سایر منابع طبیعی و شرایط اقلیمی را در بر می گیرد.

درگیری های مسلحانه ممکن است آسیب طولانی مدت به محیط زیست طبیعی وارد کنند. استفاده از بعضی سلاح ها به ویژه سلاح های شیمیایی یا هسته ای ممکن است تأثیرات نامطلوب بلند مدتی بر محیط زیست داشته باشند. چنین تأثیراتی می تواند یکی از جنبه های استراتژی نظامی طرف های درگیری باشد، که بخش هایی از محیط زیست را مورد هدف قرار می دهند تا توانایی های دشمن را کاهش دهند. اما ممکن است این اتفاق پیامد ناخواسته درگیری نیز باشد تخریب مجاری و لوله کشی های فاضلاب، نیروگاه ها، کارخانجات شیمیایی و سایر صنایع، صرفا ایجاد خرده سنگ می تواند منجر به آلودگی منابع آب زمین های قابل کشت و هوا شود و سلامت کل جمعیت را تحت تأثیر قرار دهد. اگرچه ممکن است میزان معینی از آسیب به محیط زیست به عنوان جز لاینفک درگیری های مسلحانه قابل قبول باشد، اما این آسیب ها نباید نامتناسب باشند.

بنابراین حقوق بین المللی بشر دوستانه محدودیتی برای آسیب به محیط زیست تعیین کرده است. اولاً به طور کلی محیط زیست به عنوان یک هدف غیر نظامی مورد حمایت قرار می گیرد و از این رو در برابر حملات مستقیم و همچنین در برابر حملات و آسیب های احتمالی و اتفاقی بیش از حد نیز از آن حمایت می شود، همچنین حقوق بین المللی بشر دوستانه تأکید می کند در هر صورت برای جلوگیری و به حداقل رساندن آسیب های اتفاقی به محیط زیست هر گونه اقدامات احتیاطی ممکن، صورت پذیرد. از این رو محیط زیست طبیعی نیز به موجب حقوق بین المللی بشر دوستانه تحت حمایت ویژه است. در حقیقت حقوق بین المللی بشر دوستانه در برابر آسیب گسترده، طولانی مدت و شدید از محیط زیست طبیعی حمایت می کند؛ به ویژه روش ها یا ادوات جنگی که برای وارد کردن چنین آسیبی به محیط زیست طبیعی در نظر گرفته شده اند یا پیش بینی می شود چنین آسیبی وارد کنند طبق حقوق معاهداتی و عرفی در درگیری های مسلحانه بین المللی ممنوع اند. شیوه عملی دولت این قاعده را به عنوان قانون حقوق بین المللی عرفی در درگیری های مسلحانه غیر بین المللی نیز تأیید کرده است.

در نهایت کنوانسیون منع استفاده نظامی یا هر گونه استفاده خصمانه دیگر از تکنیک های تغییر محیط زیست (ENMOD) در سال ۱۹۷۶ حمایت بیشتری از محیط زیست را طی درگیری های مسلحانه فراهم می نماید. ENMOD تغییر تعمدی در محیط زیست را به منظور ایجاد تأثیرات گسترده طولانی مدت و شدید که منجر به پدیده هایی مانند تندباد، امواج جزر و مدی یا تغییرات اقلیمی می شوند به عنوان راهی برای تخریب، آسیب یا صدمه به سایر دولت های عضو منع می کند. به عبارت ساده تخریب تعمدی محیط زیست طبیعی به عنوان یک سلاح ممنوع است.

۴. ساختمان ها و تأسیسات حاوی نیروهای خطرناک

عبارت «ساختمان ها و تأسیسات حاوی خطرناک» به سدها، آب بندها و نیروگاه های تولید برق هسته ای اشاره دارد. ساختمان ها و تأسیسات حاوی نیروهای خطرناک حتی زمانی که به اهداف نظامی تبدیل می شوند نباید مورد حمله قرار بگیرند چون ممکن است چنین حملاتی منجر به آزاد شدن نیروهای خطرناک و در نتیجه تلفات جانی غیر نظامیان شوند. اهداف نظامی واقع در این ساختمان ها و تأسیسات یا در مجاورت آنها نیز در صورتی که حمله منجر به همان میزان تلفات جانی غیر نظامیان شود، نباید مورد حمله قرار گیرد. این قوانین در پروتکل اول الحاقی به صراحت بیان شده اند و در حقوق عرفی هم برای درگیری های مسلحانه بین المللی و هم برای درگیری های مسلحانه غیر بین المللی وجود دارند. به منظور تسهیل شناسایی چنین اماکنی طرف های درگیرهای مسلحانه می توانند آنها را با نشان خاصی مشخص کنند که از سه دایره به رنگ نارنجی روشن تشکیل شده که روی یک محور قرار گرفته اند.

۱۹- دیدگاه حقوق بین المللی بشر دوستانه و تروریسم

موضع کمیته بین المللی صلیب سرخ در خصوص تروریسم چیست؟ کمیته بین المللی صلیب سرخ اعمال خشونت آمیزی را که کور هستند و منجر به ایجاد رعب و وحشت در میان غیر نظامیان می شوند، بدون تبعیض به شدت محکوم می کند این کمیته بارها در موارد متعدد این کار را انجام داده است.

حقوق بین المللی بشر دوستانه تعریفی از تروریسم ارائه نمی دهد، اما بیشتر اعمالی که در درگیری های مسلحانه معمولاً «تروریستی» تلقی می شوند را منع می کند. یکی از اصول اساسی حقوق بین المللی بشردوستانه در مورد افراد دخیل در درگیری های مسلحانه این است که باید همیشه بین غیرنظامیان و نظامیان و اهداف نظامی و غیرنظامی تمایز قائل شوند. اصل «تفکیک» سنگ بنای حقوق بین المللی بشر دوستانه است. بسیاری از قوانین حقوق بین المللی بشردوستانه که به طور خاص برای حفاظت از غیرنظامیان در نظر گرفته شده اند مانند ممنوعیت حملات عمدی یا مستقیم به غیرنظامیان و اهداف غیرنظامی، ممنوعیت حملات کور یا ممنوعیت استفاده از «سپرهای انسانی» از اصل فوق برگرفته شده اند، حقوق بین المللی بشردوستانه گروگان گیری را نیز منع کرده است. تروریستی نامیدن اعمال خشونت آمیز عمدی علیه غیر نظامیان یا اهداف غیرنظامی در درگیری های مسلحانه اهمیت حقوقی ندارد چرا که چنین اعمالی فی نفسه به منزله نقض جدی حقوق بین المللی بشر دوستانه هستند.

علاوه بر این حقوق بین المللی بشردوستانه بالاخص «اقدامات تروریستی» و «اعمال تروریستی» را منع می کند. در ماده ۳۳ کنوانسیون چهارم ژنو آمده است که «مجازات های دسته جمعی و به همین ترتیب کلیه اقدامات رعب انگیز یا تروریستی ممنوع اند». ماده ۴ پروتکل دوم الحاقی «اعمال تروریستی» علیه افرادی را که در مخاصمات نقشی ندارند یا دیگر در آنها مشارکت ندارند، منع کرده است. هدف اصلی از این قواعد تاکید بر این است که غیرنظامیان چه به صورت فردی چه به صورت کلی نباید در معرض مجازات جمعی که علاوه بر هر چیز دیگری مسلماً ایجاد رعب و وحشت می کنند قرار بگیرند. پروتکل های اول و دوم الحاقی اعمالی را که هدف از آن ها گسترش رعب و وحشت در میان غیر نظامیان است، نیز منع می کنند. «اعمال یا تهدیدهای همراه با خشونت که هدف اصلی آن گسترش رعب و وحشت در میان غیر نظامیان است، ممنوع می باشند (رجوع به ماده ۵۱ بند ۲ از پروتکل اول الحاقی و ماده ۱۳ بند ۲ از پروتکل دوم الحاقی) این قواعد، حملات قانونی به اهداف نظامی که ممکن است منجر به ایجاد ترس در میان غیر نظامیان شوند را منع نمی کنند، اما حملاتی را که به طور خاص به منظور ایجاد رعب و وحشت در میان غیر نظامیان انجام می شود، غیرقانونی اعلام می نمایند به عنوان مثال گلوله باران یا تیراندازی از کمینگاه به غیر نظامیان در مناطق شهری.

با توجه به این که حقوق بین المللی بشردوستانه تنها در درگیری های مسلحانه اعمال می شود، این حقوق در مورد اقدامات تروریستی که در دوران صلح انجام می شوند، مصداق ندارد؛ با این وجود این قبیل اقدامات تابع قانون یعنی قوانین داخلی و بین المللی و به ویژه حقوق بشر هستند. اقدامات تروریستی ای که خارج از درگیری های مسلحانه، فارغ از انگیزه کسانی که مرتکب آنها می شوند، باید توسط سازمان های ملی یا بین المللی به منظور اجرای قانون مورد رسیدگی قرار گیرند. دولت ها می توانند برای جلوگیری از اقدامات تروریستی با سرکوب آنها اقدامات متعددی انجام دهند، از جمله: جمع آوری اطلاعات، همکاری پلیس و دستگاه قضایی، استرداد مجرمین، تحریم های کیفری، تحقیقات مالی، مسدود کردن دارایی ها یا فشار دیپلماتیک و اقتصادی بر دولت های متهم به کمک به تروریست های مظنون

در مورد جنگ موسوم به ضد تروریسم چگونه؟

این عبارت برای توصیف طیف وسیعی از اقدامات و عملیات های مختلف به کار می رود که هدف از آنها پیشگیری از مبارزه با حملات تروریستی است، این اقدامات عبارتند از جمع آوری اطلاعات، تحریم های مالی و همکاری قضایی. همچنین آنها می توانند درگیری های مسلحانه را نیز در بر گیرند. طبقه بندی قانونی، چیزی که اغلب مواقع «جنگ جهانی علیه تروریسم» نامیده می شود، موضوع مجادلات فراوانی بوده است. اگرچه این عبارت در بعضی از دولت ها به اصطلاح رایج و روزمره ای تبدیل شده، اما هنوز نیاز به بررسی

در پرتو حقوق بین‌المللی بشردوستانه است که، آیا عبارت مزکور صرفاً کاربرد کلامی دارد یا این که به درگیری‌های مسلحانه جهانی از جنبه حقوقی اشاره دارد. بر این اساس کمیته بین‌المللی صلیب سرخ با واکاوی و تجزیه و تحلیل حقایق موجود، موافق نظریه وقوع جنگی جهانی نیست؛ کمیته به منظور طبقه‌بندی حقوقی شرایط توأم با خشونت در گفتار روزمره خود، به آنها به عنوان بخشی از جنگ با ترور اشاره می‌شود، رویکرد مورد به مورد اتخاذ می‌کند. به عبارت ساده وقتی خشونت به حد درگیری مسلحانه بین‌المللی و چه غیر بین‌المللی می‌رسد، حقوق بین‌المللی بشردوستانه مصداق پیدا می‌کند، در غیر این صورت مجموعه قوانین دیگری قابل اجرا می‌شوند. به عنوان مثال ابعاد خاص مبارزه با تروریسم که پس از حمله به ایالات متحده آمریکا در ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ آغاز شد، طبق حقوق بین‌المللی بشردوستانه به مثابه درگیری مسلحانه بود. جنگی که توسط ائتلاف و تحت رهبری آمریکا در افغانستان که در اکتبر سال ۲۰۰۱ آغاز شد، نمونه‌ای از این موضوع است. کنوانسیون‌های ژنو و قوانین حقوق بین‌المللی عرفی در مورد این درگیری مسلحانه بین‌المللی که از یک طرف شامل ائتلاف به رهبری آمریکا و از طرف دیگر افغانستان بود کاملاً مصداق می‌یابند. اما بیشتر خشونت‌های صورت گرفته در سایر نقاط جهان که معمولاً تروریستی توصیف می‌شوند، توسط گروه‌ها، یا شبکه‌هایی با سازماندهی ضعیف یا افرادی انجام می‌شوند که در بهترین شرایط، ایدئولوژی مشترکی دارند. جای تردید است که آیا می‌توان این گروه‌ها و شبکه‌ها را به عنوان یک طرف‌های درگیری‌های مسلحانه محسوب کرد یا خیر؟

«تروریسم» یک پدیده است. هم به لحاظ عملی و هم به لحاظ قانونی، نمیتوان علیه یک پدیده جنگ به پا کرد بلکه فقط می‌توان علیه طرف‌های قابل شناسایی در درگیری‌های مسلحانه جنگ کرد. بنا به این دلایل بهتر است به جای «جنگ با تروریسم» در مورد «مبارزه علیه تروریسم» چند جانبه صحبت کرد.

حقوق بازداشت‌شدگان در مبارزه علیه تروریسم

۱- افرادی که در ارتباط با درگیری‌های مسلحانه بین‌المللی به عنوان بخشی از مبارزه با تروریسم بازداشت شده‌اند مانند شرایط افغانستان تا پیش از تشکیل دولت جدید در ژوئن سال ۲۰۰۲، توسط حقوق بین‌المللی بشردوستانه در درگیری‌های مسلحانه بین‌المللی، حمایت می‌شوند.

الف) به مبارزان اسیر شده باید وضعیت اسیر جنگی (POW) را داشته باشند و تا پایان مخاصمات در آن درگیری مسلحانه بین‌المللی در زندان نگه داشته شوند. اسرای جنگی صرفاً به دلیل مشارکت در مخاصمات، محاکمه نمی‌شوند؛ اما ممکن است برای جنایات جنگی که مرتکب شده‌اند، مورد محاکمه قرار گیرند. در این صورت ممکن است آنها تا زمانی که دوران محکومیتشان را بگذرانند در زندان نگه داشته شوند. اگر وضعیت اسیر جنگی مشخص نباشد باید برای تصمیم‌گیری و صدور حکم، یک دادگاه دیصلاح تشکیل شود.

ب) غیر نظامیانی که بنا به دلایل ضرورت امنیتی بازداشت شده‌اند باید مورد حمایت قید شده در کنوانسیون چهارم ژنو قرار بگیرند. نظامیانی که معیارهای لازم را برای وضعیت اسیر جنگی ندارند به عنوان مثال، علناً اسلحه حمل نمی‌کنند یا غیرنظامیانی که مستقیماً در مخاصمات درگیری مسلحانه بین‌المللی مشارکت کرده‌اند (متخاصمان به اصطلاح غیررسمی یا غیرقانونی) مشروط بر این که اتباع دشمن باشند طبق کنوانسیون چهارم ژنو مورد حمایت قرار می‌گیرند امکان دارد این افراد بر خلاف اسرای جنگی به دلیل دست به اسلحه بردن و همچنین برای هر گونه اقدام مجرمانه که ممکن است مرتکب شده باشند طبق قوانین داخلی کشور بازداشت‌کننده محاکمه شوند. ممکن است آنها تا زمانی که دوران محکومیتشان را بگذرانند در زندان نگه داشته شوند. اگر تحت پیگرد قانونی نباشند باید به محض رفع دلایلی که منجر به بازداشتشان شده بود، آزاد شوند.

۲- افرادی که در ارتباط با درگیری‌های مسلحانه غیر بین‌المللی به عنوان بخشی از مبارزه با تروریسم، بازداشت شده‌اند تحت ماده سوم مشترک پروتکل دوم الحاقی و قوانین مربوطه حقوق بین‌المللی بشر دوستانه عرفی حفاظت می‌شوند. مقررات حقوق بشر و

قوانین داخلی نیز در مورد آنها موضوعیت دارد. این افراد اگر برای جنایاتی که ممکن است مرتکب شده باشند، محاکمه شوند مستحق برخورداری از تضمین محاکمه عادلانه مطروحه در حقوق بین المللی بشردوستانه و حقوق بشر هستند.

۳- کلیه کسانی که خارج از درگیری مسلحانه در ارتباط با مبارزه با تروریسم بازداشت شده اند، مورد حمایت قانون داخلی کشور بازداشت کننده و حقوق بشر هستند. در صورت محاکمه این افراد برای جنایاتی که ممکن است مرتکب شده باشند، تعهد به تضمین برگزاری محاکمه عادلانه در این مجموعه قوانین حمایت می شوند.

هیچ یک از کسانی که در مبارزه با تروریسم دستگیر شده اند، خارج از قوانین در نظر گرفته . چیزی تحت عنوان سیاه چاله در چارچوب حمایت حقوقی وجود ندارد.

۲۰- نحوه اجرای حقوق بین المللی بشر دوستانه

اجرای حقوق بین المللی بشر دوستانه- تبدیل قوانین به عمل- اولین و مهمترین مسئولیت دولت های عضو کنوانسیون های ژنو و پروتکل های الحاقی است. این مسئولیت بالاخص در ماده یک مشترک کنوانسیون های چهارگانه ژنو بیان شده است که دولت ها را ملزم می کند تحت هر شرایطی این کنوانسیون ها را محترم شمرده و احترام به آنها را تضمین نمایند.

بعضی از اقدامات اجرایی مستلزم تصویب قوانین یا مقررات خواهند بود. برخی دیگر از این اقدامات نیاز به توسعه آموزشی و مواردی از قبیل ایجاد برنامه های آموزشی برای نیروهای مسلح و همچنین برای عموم مردم، استخدام و یا آموزش پرسنل، صدور کارت های شناسایی و سایر اسناد و مدارک، ایجاد ساختارهای خاص و معرفی رویه های برنامه ریزی و اداری دارند. دولت ها نیز باید از نقض این حقوق جلوگیری کنند و در صورت بروز این موارد عاملین و مسئولین این نقض ها را مجازات نمایند.

پیش گیری، نظارت، مهار و سرکوب

دولت ها وظیفه دارند در زمان صلح و در طول درگیری های مسلحانه، برای حصول اطمینان از رعایت کامل حقوق بین المللی بشردوستانه اقدامات حقوقی و عملی معینی را انجام دهند. معاهدات حقوق بین المللی بشردوستانه برای حصول اطمینان از رعایت این حقوق سازوکارهایی را ارائه می دهند.

در کل می توان این قواعد و سازوکارها را به سه دسته تقسیم کرد:

۱. اقدامات پیشگیرانه :

- گسترش دانش و آگاهی در خصوص حقوق بین المللی بشردوستانه (اشاعه حقوق بین المللی بشردوستانه)؛
- ترجمه معاهدات حقوق بین المللی بشردوستانه به زبان (های) ملی؛
- در صورت لزوم تبدیل حقوق بین المللی بشردوستانه به قوانین داخلی و تصویب قواعد تقنینی و قانونی برای کسب اطمینان از انطباق با حقوق بین المللی بشر دوستانه؛
- آموزش پرسنل به منظور تسهیل اجرای حقوق بین المللی بشردوستانه و انتصاب مشاورین حقوقی در نیروهای مسلح؛
- پیشگیری از جنایات جنگی و مجازات کسانی که مرتکب چنین جنایاتی می شوند؛
- کسب اطمینان از احترام به نشان های صلیب سرخ هلال احمر و کریستال سرخ.

۲. اقدامات و مکانیسم های نظارت بر رعایت حقوق بین المللی بشر دوستانه در یک درگیری

قدرت های محافظت کننده یا جانشینان آنها، قدرت های محافظت کننده دولت های بی طرفی هستند که به منظور حفاظت و حمایت از منافع طرف های درگیری و اتباع آنها در کشورهای دشمن منصوب شده اند. نقش قدرت محافظت کننده عبارت است از انجام عملیات امدادرسانی و حمایتی برای کمک به قربانیان و نظارت بر رعایت حقوق بین المللی بشردوستانه به عنوان مثال از طریق ملاقات با اسرای جنگی یا زندانیان غیرنظامی. یک سازمان بین المللی که کلیه تضامین بی غرضی و اثر بخشی را فراهم می کند، قادر خواهد بود به عنوان جانشینی برای قدرت حمایت کننده عمل کند.

- **رویه تحقیق:** در صورت درخواست طرف های درگیری و همچنین در صورتی که طرف ها در خصوص رویه ای که باید دنبال شود، توافق داشته باشند، نقض های احتمالی حقوق بین المللی بشر دوستانه باید مورد تحقیق قرار بگیرد.

- **کمیسیون حقیقت یاب بشردوستانه بین المللی:** این کمیسیون که به موجب ماده ۹۰ پروتکل اول الحاقی تشکیل شده است می تواند درباره نقض آشکار یا سایر نقض های جدی کنوانسیون های ژنو یا پروتکل اول الحاقی تحقیق نماید و از طریق مساعی جمیله رعایت مجدد کنوانسیون های ژنو را تسهیل کند. اگرچه دایره صلاحیت رسمی کمیسیون حقیقت یاب بشردوستانه بین المللی منحصرأ به درگیری های مسلحانه بین المللی محدود است؛ اما در صورت رضایت طرف های درگیری این کمیسیون به انجام تحقیقاتی در ارتباط با درگیری های مسلحانه غیر بین المللی نیز ابراز تمایل کرده است.

- **همکاری با سازمان ملل متحد:** در موارد نقض جدی حقوق بین المللی بشردوستانه، دولت های عضو کنوانسیون های ژنو و پروتکل های الحاقی آن باید با سازمان ملل متحد همکاری و طبق منشور سازمان ملل متحد عمل کنند.

- **کمیته بین المللی صلیب سرخ:** به موجب رسالتی که کنوانسیون های ژنو پروتکل های الحاقی آنها و اساسنامه نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر بر عهده کمیته بین المللی صلیب سرخ گذارده اند. این کمیته یکی از اجزای کلیدی روند نظارت است.

۳. اقدامات مهار و سرکوب

این اقدامات مبتنی بر وظایف طرف های درگیری برای متوقف کردن و جلوگیری از هر گونه نقض است، وظایف مربوطه به ویژه موارد زیر را در بر می گیرد:

- وظیفه دولت ها در مهار و سرکوب نقض هایی که جنایات جنگی محسوب می شوند از طریق پیگردهای قانونی داخلی؛
- وظیفه فرماندهان نظامی در انجام تمهیدات انضباطی یا کیفری (تنبیهی) علیه نقض کنندگان کنوانسیون های ژنو و پروتکل های الحاقی؛
- وظیفه دولت ها در حصول اطمینان از انجام مسئولیت های کیفری و تادیبی توسط مافوق، در صورتی که آنها اقدامات ممکن در حوزه اختیاراتشان را برای مهار یا پیش گیری از نقض حقوق بین المللی بشردوستانه انجام نداده باشند؛
- تعهدات بین دولت ها برای ارائه کمک متقابل در خصوص مسائل کیفری.

این اقدامات، عوامل بازدارنده مهمی در برابر نقض حقوق بین المللی بشردوستانه هستند. علت اصلی درد و رنج در درگیری های مسلحانه عدم رعایت قانون جاری به سبب فقدان ابزار یا اراده سیاسی و نه فقدان قوانین یا نقص در آنها ناشی می شود. در سال های اخیر گسترش رویه های حقوق کیفری مورد تأکید قرار گرفته تا کسانی که به شکلی جدی حقوق بین المللی بشردوستانه را نقض کرده اند، تحت پیگرد قرار گرفته و مجازات شوند؛ اما هنوز روش های مناسب برای متوقف کردن و جبران چنین نقض هایی وجود ندارد. بیشتر رویه های ارائه شده در حقوق بین المللی بشردوستانه تقریباً یا هیچگاه در عمل مورد استفاده قرار نگرفته اند. به علاوه، این رویه ها فقط در مورد درگیری های مسلحانه بین المللی صدق می کنند. درست است که برخی سازوکارهای نظارتی و اجرایی خارج از حوزه حقوق بین المللی بشردوستانه توسعه یافته اند، اما آنها هم محدودیت های خاص خود را دارند. بنا به همه این دلایل کمیته بین المللی صلیب سرخ معتقد است که سازوکارهای نظارتی و حصول اطمینان از رعایت حقوق بین المللی بشر دوستانه باید تقویت شوند.

۲۱- نقش کمیته بین المللی صلیب سرخ در توسعه و تضمین احترام به حقوق بین المللی بشر دوستانه

کمیته بین المللی صلیب سرخ به عنوان پاسدار و مروج حقوق بین المللی بشردوستانه به منظور حفاظت و کمک به قربانیان درگیری های مسلحانه و سایر شرایط خشونت آمیز و افزایش رعایت احترام به قانون فعالیت می کند. اقدامات این کمیته برای افزایش رعایت احترام به قانون عبارتند از گسترش آگاهی در مورد حقوق بین المللی بشردوستانه از طریق حمایت از اجرای آن در سطح داخلی، نظارت بر رعایت آن و یادآوری تعهدات طرف های درگیری به آنها. همچنین کمیته بین المللی صلیب سرخ نقش مهمی در توسعه حقوق بین المللی بشر دوستانه ایفا می کند.

بیانیه مأموریت کمیته بین المللی صلیب سرخ

«کمیته بین المللی صلیب سرخ (ICRC) سازمانی است بی غرض، بی طرف و مستقل که رسالت آن، منحصرأ بشردوستانه، حمایت از جان و کرامت انسانی قربانیان درگیری های مسلحانه و دیگر شرایط خشونت آمیز و کمک رسانی به آنهاست. همچنین کمیته بین المللی صلیب سرخ تلاش می کند از طریق ترویج و تقویت حقوق بشردوستانه و اصول جهانی بشردوستی از درد و رنج مردم جلوگیری کند. این کمیته که در سال ۱۸۶۳ تأسیس شد، کمیته منشأ کنوانسیون های ژنو و نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر می باشد و وظیفه هدایت و هماهنگی فعالیت های بین المللی نهضت را طی مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت بعهدده دارد».

اقدامات و فعالیت های حفاظتی

هدف از فعالیت های کمیته بین المللی صلیب سرخ به منظور حفاظت از مردم طی درگیری های مسلحانه و سایر موقعیت ها و شرایط خشونت آمیز، با هدف حصول احترام کامل برای حقوق موضوعه است. کمیته بین المللی صلیب سرخ نمی تواند به شکل فیزیکی از مردم حفاظت کند، اما در پی آن است که خطراتی را متوجه آنها است به حداقل برساند؛ از سو استفاده پیشگیری نموده و به آن پایان دهد؛ توجه ها را به حقوق آنها جلب کند و صدای این افراد را به گوش سایرین برساند. به عبارت دیگر کمیته بین المللی صلیب سرخ ناظر بر احترام به حقوق بین المللی بشردوستانه است و نقض این حقوق را به مقامات ذیربط گزارش می دهد. اقدامات و فعالیتهای حفاظتی عبارتند از رسیدگی به امور بازداشت شدگان (بازدید از زندان، ارزیابی شرایط بازداشت و ...)، حفاظت از جمعیت غیر نظامی و احیای پیوندهای خانوادگی.

اقدامات و فعالیت های کمک رسانی

هدف از کمک های کمیته بین المللی صلیب سرخ حمایت از جان و یا اعاده کرامت افراد یا جوامعی است که تحت تأثیر نامطلوب درگیری های مسلحانه یا سایر شرایط و موقعیت های خشونت آمیز قرار گرفته اند. اصولاً فعالیت های کمک رسانی شامل رسیدگی به پیامدهای نقض حقوق بین المللی بشردوستانه می باشد. آنها همچنین میتوانند با کاهش مواجهه با چنین نقض هایی، به علل و شرایط آنها رسیدگی کنند. فعالیت های کمک رسانی بسته به شرایط متفاوت اند. آنها طیف وسیعی را شامل می شوند از تأمین غذا یا دارو تا ظرفیت سازی برای ارائه خدمات ضروری مانند بهبود آب رسانی یا ارسال امکانات پزشکی و آموزش پرسنل مراقبت های بهداشتی اولیه، جراحان و تکنسین های ارتز /پروتز .

در اساسنامه نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر تصریح شده که نقش کمیته بین المللی صلیب سرخ به طور خاص شامل موارد زیر است:

«انجام وظایفی که به موجب کنوانسیون های ژنو بر عهده آن است، فعالیت برای اعمال صادقانه حقوق بین المللی بشردوستانه که در درگیری های مسلحانه مصداق می یابند و رسیدگی به شکایات براساس نقض های احتمالی این حقوق» (ماده ۵، بند ۲ (C))
«فعالیت برای درک و اشاعه حقوق بین المللی بشردوستانه که در درگیری های مسلحانه مصداق می یابند و آمادگی برای هر گونه توسعه آن» (ماده ۵ بند ۲ (g)).

اشاعه، انتشار و اجرای قانون

عدم اطلاع از قانون مانع اصلی رعایت آن است. به همین دلیل، کمیته بین المللی صلیب سرخ، الزام دولت ها را در اشاعه حقوق بین المللی بشردوستانه به اشان یادآوری می کند. همچنین کمیته اقداماتی به این منظور انجام می دهد و ادغام حقوق بین المللی بشردوستانه را در برنامه های آموزشی، آموزش نظامی و برنامه های درسی، دانشگاهی ترغیب می کند. علاوه بر این کمیته بین المللی

صلیب سرخ به دولت‌ها یادآوری می‌کند که باید همه اقدامات لازم را به منظور حصول اطمینان از پیاده سازی قانون در سطح داخلی و اعمال مؤثر آن، صورت پذیرد، این کار عمدتاً از طریق ارائه خدمات مشورتی در خصوص حقوق بین‌المللی بشردوستانه، انجام می‌شود که با رهنمودهای فنی به دولت‌ها و مقامات آنها در تصویب قوانین و مقررات اجرایی داخلی کمک می‌کند.

نظارت بر احترام به حقوق بین‌المللی بشر دوستانه و یادآوری الزامات طرف‌های متخاصم به آنها

کنواسیون‌های چهارگانه ژنو و پروتکل‌های الحاقی آنها به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ اختیار خاصی می‌دهند که در صورت بروز درگیری‌های مسلحانه وارد عمل شود. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ طی درگیری‌های مسلحانه بین‌المللی حق بازدید از اسرای جنگی و زندانیان غیرنظامی را دارد تا اطمینان حاصل نماید که رفتار با اسرا و شرایط نگهداری آنها، منطبق با حقوق بین‌المللی بشردوستانه است. اطلاعات مربوط به بازداشت‌شدگان باید به آژانس جستجوی مرکزی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ ارسال شود تا از مفقود شدن بازداشت‌شدگان جلوگیری شود. همچنین کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، کمک‌های بشر دوستانه مانند محموله‌های مواد غذایی، تجهیزات پزشکی و لباس نیز در اختیار مردم نیازمند قرار می‌دهد.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ علاوه بر وظایفی که به موجب معاهدات حقوق بین‌المللی بشردوستانه بر عهده دارد، حق ابتکار گسترده‌ای در اختیار دارد (رجوع به ماده سوم مشترک، ماده نهم کنوانسیون‌های اول دوم و سوم ژنو و ماده دهم کنوانسیون چهارم ژنو). این کمیته همواره مجاز به ارائه خدمات به طرف‌های درگیری است. به علاوه در شرایطی که درگیری‌ها به مرز درگیری مسلحانه نمی‌رسند، اما اقدام بشردوستانه را ایجاب می‌کنند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ دارای حق ابتکاری است که در اساسنامه نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر به رسمیت شناخته شده است. در شرایطی که حقوق بین‌المللی بشردوستانه صادق نباشد، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در صورتی می‌تواند خدماتش را به دولت‌ها ارائه دهد که این کار به منزله مداخله در امور داخلی کشور مربوطه نباشد.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به استناد نتایجی که از فعالیت‌های حفاظتی و کمک‌رسانی می‌گیرد در صورت نقض حقوق بین‌المللی بشردوستانه به صورت محرمانه به مقامات مربوطه شرح حال می‌دهد؛ محرمانگی یکی از اصول مهم فعالیت کمیته بین‌المللی صلیب سرخ است. این مسئله یکی از خط‌سیاست‌های دیرین کمیته و اقدامی که مستقیماً از اصول بی‌طرفی و بی‌غرضی برگرفته شده است. این کار به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ امکان می‌دهد با طرف‌های درگیری مسلحانه و سایر ذینفعان گفت‌وگو سازنده‌ای داشته باشد؛ به مناطق درگیری، اماکن بازداشت و قربانیان درگیری‌های مسلحانه و سایر شرایط و موقعیت‌های خشونت‌آمیز دسترسی داشته باشد و از امنیت ذینفعان و کارکنان خود اطمینان حاصل نماید. عرض حال‌های محرمانه دو جانبه به طرف‌های درگیری، روش ترجیحی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ برای پایان دادن به نقض حقوق بین‌المللی بشردوستانه یا سایر حقوق اصلی حفاظت‌کننده از مردم در شرایط خشونت‌آمیز یا جلوگیری از وقوع چنین تخلفاتی است. اما این روش مکمل روش‌های دیگر است، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ بالاخص در موارد ذیل حق دارد نقض حقوق بین‌المللی بشردوستانه را به صورت علنی محکوم کند.

(۱) نقض این حقوق اساسی و مکرر باشد یا احتمال تکرار آنها وجود داشته باشد؛

(۲) نمایندگان با چشم‌خود شاهد نقض حقوق مذکور بوده باشند یا نقض این حقوق و میزان آنها براساس منابع موثق و قابل تأیید محرز شده باشد؛

(۳) چنانچه عرض حال‌های محرمانه دو جانبه صورت پذیرفته باشد و تلاش‌های بسیج بشردوستانه (مانند درخواست از طرف‌های ثالث برای تأثیرگذاری بر رفتار طرف‌های درگیری که حقوق بین‌المللی بشر دوستانه را نقض می‌کنند قادر به پایان بخشیدن به نقض این حقوق نبوده باشد؛

۴) علنی کردن این موضوع به صلاح افراد یا جمعیت هایی باشد که تحت تأثیر یا مورد تهدید قرار گرفته اند.

توسعه حقوق بین المللی بشر دوستانه

معاهداتی که حقوق بین المللی بشر دوستانه را توسعه می دهند، توسط دولت ها تصویب می شوند. به موجب اساسنامه های نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر، کمیته بین المللی صلیب سرخ نیز مأموریت دارد زمینه را برای هر گونه توسعه حقوق بین المللی بشردوستانه مهیا نماید. به منظور انجام این مأموریت کمیته بین المللی صلیب سرخ، به طور خاص متون پیش نویس را برای ارائه به کنفرانس های دیپلماتیک آماده می کند به عنوان مثال اولین پیش نویس کنوانسیون های ژنو توسط کمیته بین المللی صلیب سرخ با مشورت دولت ها تهیه، تنظیم و ارائه شد، همچنین مورد بررسی بیشتر قرار گرفته، اصلاح شدند و در نهایت در کنفرانس های دیپلماتیک به تصویب رسیدند. همچنین کمیته بین المللی صلیب سرخ با دولت ها و سایر طرف های ذینفع جلسات مشورتی برگزار می نماید تا امکان توافق در خصوص قوانین جدید یا تقویت حقوق بین المللی بشردوستانه محقق شود، به عنوان مثال: پس از سی و یکمین کنفرانس بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر و تصویب قطعنامه اول: افزایش حمایت قانونی از قربانیان درگیری های مسلحانه (رجوع کنید به:

<http://icrc.org/eng/resources/documents/resolution/31-international-conference-resolution-1-2011.htm>

کمیته بین المللی صلیب سرخ برای تقویت حقوق بین المللی بشردوستانه در زمینه های بازداشت و بهبود رعایت حقوق بین المللی بشر دوستانه با دولت ها جلسات مشورتی برگزار کرده است.

۲۲- مظلومین به ارتکاب جنایات جنگی چگونه تحت حقوق بین الملل تحت پیگرد قرار می گیرند؟

جنایات جنگی، نقض جدی حقوق بین المللی بشردوستانه است که طی درگیری های مسلحانه بین المللی یا درگیری های مسلحانه غیر بین المللی رخ می دهند. تعاریف یا فهرستی از جنایات جنگی را می توان در متون مختلف حقوقی یافت از جمله: در اساسنامه دادگاه نظامی بین المللی که پس از جنگ جهانی دوم در نورنبرگ تأسیس شد، در کنوانسیون های ژنو و پروتکل های الحاقی آنها،

اساسنامه و قانون موضوعه دادگاه های بین المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق و رواندا، اساسنامه رم دیوان بین المللی کیفری و سایر دادگاه های بین المللی و مختلط.

ماده ۸ اساسنامه دیوان کیفری بین المللی شامل فهرستی از جنایات جنگی است که کشورها و دولت ها در قالب معاهده تنظیم کرده اند؛ همچنین این فهرست به موجب حقوق بین الملل عرفی راهنمای مفیدی است پیرامون اقداماتی که دولت ها به طور عام نقض جدی حقوق بین المللی بشردوستانه به حساب می آورند، مصوبات و قانون موضوعه (رویه قضایی) دولت های مختلف نیز شامل تعاریفی از جنایات جنگی هستند.

جنایت جنگی کدام است؟

اعمال زیر از جمله اقداماتی هستند که به عنوان جنایات جنگی طبقه بندی شده اند:

- قتل عامدانه شخص تحت حفاظت و حمایت (به عنوان مثال، نظامیان مجروح یا بیمار، اسرای جنگی، غیرنظامیان)؛
- شکنجه یا رفتار غیرانسانی با فرد تحت حفاظت؛
- ایراد تعمدی درد و رنج فراوان یا جراحت جدی به فرد تحت حفاظت؛
- حمله به غیر نظامیان؛
- انتقال یا اخراج غیر قانونی؛
- استفاده از سلاح ها یا روش های جنگی ممنوعه؛
- استفاده نادرست از نشان صلیب سرخ یا هلال احمر یا سایر نشان های حفاظتی؛
- مجروح کردن یا کشتن افراد متعلق به کشور یا ارتش متخاصم از طریق نقض عهد؛
- چپاول اموال دولتی یا خصوصی.

اگرچه معاهدات حقوق بین المللی بشردوستانه در مورد درگیری های مسلحانه غیربین المللی شامل هیچ مفادی در خصوص جرم انگاری نقض جدی حقوق بین المللی بشردوستانه نیستند، امروزه مفهوم جنایات جنگی به موجب حقوق بین الملل عرفی، نقض های جدی در درگیری های مسلحانه غیربین المللی را نیز پوشش می دهد (رجوع به قانون ۱۵۶ مطالعه کمیته بین المللی صلیب سرخ در خصوص حقوق بین المللی بشر دوستانه عرفی و ماده ۸ بند ۲ c، d و f اساسنامه رم).

جنایت علیه بشریت و نسل کشی

حقوق بین الملل انواع دیگری از جنایات مانند جنایت علیه بشریت و نسل کشی نیز به رسمیت می شناسد. جنایات علیه بشریت اساساً قساوت هایی هستند که با اطلاع از جنگ به عنوان بخشی از حمله گسترده یا سازمان یافته علیه غیرنظامیان انجام شده است. نمونه هایی از این جنایات شامل قتل، نابودی، بردگی، اخراج از کشور (تبعید)، زندانی کردن، شکنجه، تجاوز جنسی و آزار و اذیت به انحاء مختلف.

به موجب اساسنامه دیوان کیفری بین المللی جرم نسل کشی «اقدامات مختلفی را که به قصد تخریب کامل یا جزئی با هدف از بین بردن همه یا بخشی از گروه ملی قومی، نژادی یا مذهبی داخل کشور صورت می گیرند» اقدامات مورد نظر به این شرح هستند (الف) کشتن اعضای گروه ها؛

(ب) آسیب شدید جسمی یا روحی به اعضای گروه؛

(ج) تحمیل شرایط زندگی به منظور نابودی همه یا بخشی از گروه؛

- د) انجام اقداماتی با هدف جلوگیری از زادوولد در گروه؛
ه) انتقال اجباری کودکان از گروهی به گروهی دیگر.

الزامات دولت ها در پیگرد قانونی یا استرداد متهمین به ارتکاب جنایت جنگی

دولت هایی که عضو کنوانسیون های ژنو یا پروتکل اول الحاقی هستند، متعهد می شوند قوانین لازم را برای مجازات افراد خاطی متهم به نقض آشکار و فاحش کنوانسیون ها و این پروتکل تصویب کنند. دولت ها همچنین موظف هستند هر شخصی را که به نقض جدی موارد فوق مظنون است در دادگاههای خود تحت پیگرد قانونی قرار دهند یا آن فرد را برای محاکمه به کشور دیگری تحویل دهند.

قوانین کیفری هر کشور به طور کلی فقط در مورد جنایاتی صدق می کنند که در قلمروی یا توسط اتباع آن کشور انجام شده اند. اما دولت ها به شکل روزافزون قوانینی را تصویب می کنند که به دادگاه های خود این امکان بدهند جنایاتی را که در خارج از قلمروی ایشان رخ می دهد نیز، تحت پیگرد قانونی قرار دهند. به موجب حقوق بین المللی بشردوستانه، دولت ها ملزم هستند هر فردی را که مرتکب نقض آشکار حقوق بین المللی بشردوستانه شده - صرف نظر از تابعیت وی یا محل وقوع جرم - جستجو و مجازات کنند. این اصل که به صلاحیت قضایی بین المللی معروف است، برای تضمین این که نقض آشکار حقوق بین المللی بشردوستانه به شکلی مؤثری مهار می شود، ضروری است. صلاحیت قضایی بین المللی مبنای حقوق بین الملل برای قوانین کشوری است که به دادگاه ها در آن کشور این امکان را می دهد که افرادی را که در کشوری دیگر مرتکب جرایم بین المللی شده اند، تحت پیگرد قانونی قرار دهند.

دادرسی های کیفری، نقض های جدی حقوق بین المللی بشردوستانه یعنی جنایات جنگی، نقض های فاحش را شامل می شوند اما محدود به آن نیستند، در بعضی شرایط باید توسط مراجع ملی مطرح شوند. مطالعه کمیته بین المللی صلیب سرخ در خصوص حقوق بین المللی بشردوستانه عرفی تأکید می کند که دولت ها موظفند جنایات جنگی را که توسط اتباع یا نیروهای مسلح ایشان یا افراد دیگر در خاک آنها مرتکب شده اند و هم چنین سایر جنایات جنگی را که در حوزه صلاحیت شان است، مورد تحقیق قرار دهند. آنها همچنین ملزم اند در صورت اقتضاء افراد مظنون به ارتکاب به جنایات جنگی را تحت پیگرد قانونی قرار دهند.

نقش دادگاه های بین المللی

دیوان بین المللی کیفری (ICC) که به موجب اساسنامه رم توسط دولت ها در اول ژوئیه سال ۲۰۰۲ رسماً آغاز به کار کرد، این مسئله نقطه عطفی در مبارزه جامعه بین المللی برای پایان دادن به معافیت و مصونیت از مجازات برای جنایات جنگی، نسل کشی، جنایات علیه بشریت و جنایت تجاوز است. اگرچه مسئولیت اصلی پیگرد قانونی مظنونین و متهمین به جنایات جنگی به عهده دولت ها است، اما زمانی که دادگاه های داخلی تمایل یا توانایی به انجام این کار نداشته باشند، دیوان بین المللی کیفری می تواند وارد عمل شود. البته همه اینها مستلزم این است که معیارهای لازم برای حوزه صلاحیت آن موجود باشند.

قبل از دیوان بین المللی کیفری، دادگاه های بین المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق و رواندا (معروف به ICTY و ICTR) توسط شورای امنیت ملل متحد در سال ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ تشکیل شدند تا افراد متهم به ارتکاب جنایات جنگی، در جریان درگیری ها در این کشورها محاکمه شوند - سازوکار دادگاه های بین المللی کیفری که توسط شورای امنیت در ۲۲ دسامبر سال ۲۰۱۰ تشکیل شدند، وظیفه انجام وظایف اساسی دادگاه بین المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق و دادگاه بین المللی کیفری برای رواندا پس از اتمام دوره مأموریت آنها همراه با حفظ میراث شان را به عهده دارند.

سرکوب و مهار جنایات جنگی از طریق اعمال قوانین جزایی توسط تعداد فزاینده ای از دادگاه های «مختلط» یا ویژه نیز انجام می شود که در دولت ها و کشورهایی نظیر کامبوج، تیمور شرقی و سیرالئون تشکیل شده اند. دادگاه های مختلط هر دو عنصر صلاحیت داخلی و بین المللی را دارا هستند.

علل ارتکاب جنایات بین المللی

این پرسش را می توان به شیوه های مختلف پاسخ داد. برخی ادعا می کنند عدم اطلاع و جهل به قانون تا حد زیادی دلیل این موضوع است که این مسئله پیامد طبیعی جنگ است، یا به دلیل حقوق بین الملل است (از جمله حقوق بین المللی بشردوستانه)، فاقد نظام متمرکز کارآمد و موثر برای اعمال تحریم است. در واقع صرف نظر از این که در طول جنگ صلاحیت قضایی ملی باشد یا بین المللی، در زمان جنگ و صلح، قوانین نقض شده و جنایات رخ می دهند. با وجود این، تسلیم شدن در برابر واقعیت نقض حقوق بین المللی بشر دوستانه و توقف اقداماتی که در به دنبال کسب احترام و رعایت بیشتر این مجموعه قوانین هستند و رها کردن قربانیان درگیری های مسلحانه به حال خودشان راه حل این مشکل نیست. به همین دلیل نقض های حقوق بین المللی بشردوستانه باید پیوسته محکوم شوند و برای جلوگیری از آنها و مجازات مرتکبین آنها اقداماتی صورت گیرد. سرکوب و مهار جنایات جنگی از طریق اعمال قوانین کیفری، ابزار مهمی برای اجرای حقوق بین المللی بشر دوستانه چه در سطح ملی و چه در سطح بین المللی است.

رسالت

کمیته بین المللی صلیب سرخ نهاد و سازمانی بی غرض، بی طرف و مستقل است که رسالت صرفا بشر دوستانه آن در حمایت از جان و کرامت قربانیان درگیری های مسلحانه و دیگر شرایط خشونت آمیز و امداد رسانی به آنهاست. همچنین کمیته بین المللی صلیب سرخ تلاش می کند با ارتقاء، تقویت و ترویج حقوق بشر دوستانه و اصول جهانی بشردوستانه از درد و رنج انسان ها جلوگیری کند.

کمیته بین المللی صلیب سرخ در سال ۱۸۶۳ میلادی (۱۲۴۲ ه.ش) پایه گذاری و تاسیس شد و منشاء کنوانسیون های ژنو و نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر است. این سازمان هدایت و هماهنگی فعالیت های بین المللی نهضت در هنگام جنگ و دیگر شرایط خشونت آمیز را به عهده دارد.

برای کسب اطلاعات بیشتر می توانید به کتاب ها و مجلات و سایت های زیر مراجعه نمایید:

- "Overview of international humanitarian law". GSDRC. January ۲۰۱۳. Retrieved August ۲۷, ۲۰۱۹
- The law of armed conflict : an operational approach. Corn, Geoffrey S. New York: Wolters Kluwer Law & Business. ۲۰۱۲
- Law of Armed Conflict Deskbook (PDF). Charlottesville, VA: The United States Army Judge Advocate General's Legal Center and School. ۲۰۱۶
- "Topic Guide Archive". GSDRC. Retrieved August ۲۷, ۲۰۱۹
- Ben-Naphtali, Orna (۲۰۱۱). International Humanitarian Law and International Human Rights Law Oxford University Press
- Carey, John; Dunlap, William (۲۰۰۳). International Humanitarian Law: Origins (International Humanitarian Law) (International Humanitarian Law). Dobbs Ferry, N.Y: Transnational Pub. Gardam, Judith Gail (۱۹۹۹). Humanitarian Law (The Library of Essays in International Law). Ashgate Pub Ltd.
- Fleck, Dieter (۲۰۰۸). The Handbook of International Humanitarian Law. Second Edition. Oxford University Press, USA.
- Forsythe, David P. (۲۰۰۵). The humanitarians: the International Committee of the Red Cross. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Pictet, Jean (۱۹۷۵). Humanitarian law and the protection of war victims. Leyden: Sijthoff.
- Khadduri, Majid (۲۰۰۶). War And Peace in the Law of Islam. New York, NY: Lawbook Exchange.
- Bernhardt, Rudolf (۱۹۹۲). Encyclopedia of public international law. Vol. ۲. Amsterdam: North-Holland.
- Pictet, Jean (۱۹۸۵). Development and Principles of International Law . Dordrecht: Martinus Nijhoff. pp. ۲. ISBN ۹۰-۲۴۷-۳۱۹۹-۲. Archived from the original on February ۲۶, ۲۰۱۴. Retrieved November ۱۱, ۲۰۱۶
- Kalshoven, Frits; Liesbeth Zegveld (March ۲۰۰۱). Constraints on the waging of war: An introduction to international humanitarian law. Geneva: ICRC. p. ۴۰. Archived from the original on October ۸, ۲۰۰۷. Retrieved March ۱۰, ۲۰۰۸.
- ICRC What is international humanitarian law? Archived ۲۰۰۷-۰۳-۲۰ at the Wayback Machine
- ^ Stewart, James (June ۳۰, ۲۰۰۳). "Towards a Single Definition of Armed Conflict in International Humanitarian Law". International Review of the Red Cross. ۸۵۰
- "Convention for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armies in the Field. Geneva, ۶ July ۱۹۰۶". International Committee of the Red Cross. Archived from the original on February ۲۲, ۲۰۱۴. Retrieved July ۲۰, ۲۰۱۳.
- Heider, Huma. "International Legal Framework for Humanitarian Action". GSDRC/ DFiD. Retrieved May ۱۳, ۲۰۱۳.
- Fritz Munch, History of the Laws of War, in: R. Bernhardt (ed.), Encyclopedia of Public International Law Volume IV (۲۰۰۰), pp. ۱۳۸۶-۸
- Mendis, Chinthaka [Edited by Hemamal Jayawardena] (۲۰۰۷). Application of International Humanitarian Law to United Nations Forces. USA: Zeilan Press.
- Greenwood, Christopher (۲۰۰۸). Fleck, Dieter (ed.). The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts. USA: Oxford University Press.
- Greenwood, Christopher (۲۰۰۸). Fleck, Dieter (ed.). The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts. USA: Oxford University Press.

- McCoubrey, Hilaire (1999). International Humanitarian Law. Aldershot, UK: Ashgate Publishing.
- Hashmi, Sohail H. (2002). Islamic political ethics: civil society, pluralism, and conflict. Princeton, N.J: Princeton University Press.
- "1949 Geneva Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field". Archived from the original on February 21, 2014
- David P. Forsythe (June 17, 2007). The International Committee of the Red Cross: A Neutral Humanitarian Actor. Routledge.
- "What is the difference between IHL and human rights law?". ICRC. October 20, 2010. {{cite journal}}: Cite journal requires |journal= (help)
- "IHL and human rights law". ICRC. June 27, 2016. {{cite journal}}: Cite journal requires |journal= (help)
- "Grotius, Book 3, Chapter 1:VI". Archived from the original on April 20, 2009. Retrieved February 4, 2009
- The Program for Humanitarian Policy and Conflict Research at Harvard University, "Brief Primer on IHL," Accessed at IHL.ihlresearch.or Archived 2010-04-19 at the Wayback Machine
- Greenwood, Christopher (2004). Fleck, Dieter (ed.). The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts. USA: Oxford University Press.
- Pictet, Jean (1978). Humanitarian law and the protection of war victims. Leyden: Sijthoff.
- Pictet, Jean (1985). Development and Principles of International Humanitarian Law. Dordrecht: Martinus Nijhoff.
- al-Dawoody, Ahmed (2006). Islamic Law and International Humanitarian Law. Sarajevo: Faculty of Islamic Studies - University in Sarajevo, ICRC
- UNESCO Staff (1997). International Dimensions of Humanitarian Law. Berlin: Springer.
- ICRC. *Human Rights and the ICRC: International Humanitarian Law* . Geneva: ICRC, 1993.
- Mackintosh, Kate. "Beyond the Red Cross: The Protection of Independent Humanitarian Organizations and Their Staff in International Humanitarian Law." *International Review of the Red Cross* 860 (March 2007)
- <https://spherestandards.org/humanitarian-standards/>
- <https://www.icrc.org/eng/assets/files/publications/icrc-002-1067.pdf>
- <https://casebook.icrc.org/glossary/fundamental-principles-ihl>
- https://www.icrc.org/sites/default/files/topic/file_plus_list/4046-the_fundamental_principles_of_the_international_red_cross_and_red_crescent_movement.pdf
- <https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/misc/0zygtf.htm>
- <https://reliefweb.int/report/world/ocha-message-general-assembly-resolution-46182>
- <https://www.icrc.org/en/doc/resources/documents/misc/about-the-icrc-311298.htm>
- Swinarski, Christophe, *Études et essais sur le droit International humanitaire et sur les principes de la Croix-Rouge*
- Bartels, Roger. "Timelines, Borderlines and Conflicts: The Historical Evolution of the Legal Divide between International and Non-international Armed Conflicts." *International Review of the Red Cross* 873 (March 2009)
- Carswell, A. J. "Classifying the Conflict: A Soldier's Dilemma." *International Review of the Red Cross* 873 (March 2009)
- Corn, G. S. "Hamdan, Lebanon, and the Regulation of Armed Hostilities: The Need to Recognize a Hybrid Category of Armed Conflict." *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 40, no. 2 (March 2007)

- Crawford, Emily. "Unequal before the Law: The Case for the Elimination of the Distinction between International and Non-international Armed Conflict." *Leiden Journal of International Law* 20, no. 2 (2007)
- Paulus, A., and M. Vashakmadze. "Asymmetrical War and the Notion of Armed Conflict—a Tentative Conceptualization." *International Review of the Red Cross* 873 (March 2009)
- Pejic, Jelena. "Status of Armed Conflicts." In *Perspectives on the ICRC Study on Customary International Humanitarian Law*, edited by Elisabeth Wilmshurst and Susan Breau, Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
- Schondorf, R. S. "Extra-State Armed Conflicts: Is There a Need for a New Legal Regime?" *New York University Journal of International Law and Politics* 37, no. 1 (2004)
- Sivakumaran, Sandesh. "Re-envisioning the International Law of Internal Armed Conflict." *European Journal of International Law* 22, no. 1 (2011)
- Stewart, James. "Towards a Single Definition of Armed Conflict in International Humanitarian Law: A Critique of Internationalized Armed Conflict." *International Review of the Red Cross* 80 (June 2003)
- "Typology of Armed Conflicts." *International Review of the Red Cross* 873 (March 2009).
- Vité, Sylvain. "Typology of Armed Conflicts in International Humanitarian Law: Legal Concepts and Actual Situations." *International Review of the Red Cross* 873 (March 2009)
- Willmott, Deirdre. "Removing the Distinction between International and Non-international Armed Conflict in the Rome Statute of the International Criminal Court." *Melbourne Journal of International Law* 5, no. 1 (2004)
- Mitchell, Ryan Martínez. "China's participation in the second Hague conference and the concept of equal sovereignty in international law." *Asian Journal of International Law* 11, no. 2 (2011)
- Amnesty International. *Human Rights Are Women's Rights*. London: Amnesty International, 1990.
- Askin, Kelly D., and Doreen M. Koenig, eds. *Women and International Human Rights Law*. Ardsley, NY: Transnational, 2000.
- Durham, Helen, and Katie O'Byrne. "The Dialogue of Difference: Gender Perspectives on International Humanitarian Law." *International Review of the Red Cross* 874 (March 2010)
- Gardam, Judith G. "Women, Human Rights and International Humanitarian Law." *International Review of the Red Cross* 324 (September–October 1998)
- Hampson, Françoise. "Women and Humanitarian Law." In *The Human Rights of Women: International Instruments and African Experiences*, edited by Benedek Wolfgang, Esther M. Kisaakye, and Gerd Oberleitner, 173–209. London: Zed, 2002.
- ICRC. *Addressing the Needs of Women Affected by Armed Conflict: An ICRC Guidance Document*. Geneva: ICRC, 2004. Available at [http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng.nsf/htmlall/p084/\\$File/ICRC_002_084.PDF!Open](http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng.nsf/htmlall/p084/$File/ICRC_002_084.PDF!Open).
- *Women and War*. Geneva: ICRC, 1990.
- *Women Facing War*. Geneva: ICRC, 2001.
- "Women." *International Review of the Red Cross* 874 (March 2010)
- de Preux (1988). Basic rules of the Geneva Conventions and their Additional Protocols, 2nd edition. Geneva: ICRC. p. 1.
- The Laws of Manu VII.91–92 Archived 2009-05-30 at the Wayback Machine See also, Singh, Nagendra: "Armed conflicts and humanitarian laws of ancient India," in C. Swinarski (1980). Studies and Essays on International Humanitarian Law and Red Cross Principles. The Hague: Kluwer Law International.
- "The Practical Guide to Humanitarian Law: Protected Persons". Médecins Sans Frontières.

- Clapham, Andrew; Gaeta, Paola; Haeck, Tom; Priddy, Alice (٢٠١٤). The Oxford Handbook of International Law in Armed Conflict. Oxford University Press.
- Crawford, Emily; Pert, Alison (٢٠٢٠). International Humanitarian Law. Cambridge University Press.
- Crowe, Jonathan; Weston-Scheuber, Kylie (٢٠١٣). Principles of International Humanitarian Law. Edward Elgar Publishing.
- Fleck, Dieter (٢٠٢١). The Handbook of International Humanitarian Law. Oxford University Press.
- Kalshoven, Frits; Zegveld, Liesbeth (٢٠١١). Constraints on the Waging of War: An Introduction to International Humanitarian Law. Cambridge University Press.
- Solis, Gary D. (٢٠٢١). The Law of Armed Conflict: International Humanitarian Law in War. Cambridge University Press.
- Thürer, Daniel (٢٠١١). International Humanitarian Law: Theory, Practice, Context. Martinus Nijhoff Publishers.
- Customary IHL Database, an updated version of customary international humanitarian law study by the International Committee of the Red Cross (ICRC), originally published by Cambridge University Press.
 - "Rules of war (in a nutshell)" — short video (٤:٤٣ in length) from the ICRC
 - Treaties, States Parties and Commentaries database from the ICRC
- Official website of the Rule of Law in Armed Conflicts Project, an initiative of the Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights
- Research Guide: International Humanitarian Law Archived April ١٢, ٢٠١٧, at the Wayback Machine, from the Peace Palace Library